

Redegjørelse etter åpenhetsloven

Drangedal Energi Holding AS sitt arbeid med menneskerettigheter og etisk handel

Innledning

Drangedal Energi Holding AS er morselskapet og DE Nett AS og Drangedal Kraft AS er datterselskap. DE Nett AS er nettselskapet som har ansvaret for drift og vedlikehold av strømmettet i Drangedal. Drangedal Kraft AS er et markedsselskap som kjøper og selger kraft til sluttbrukere, leverer bredbåndstjenester og produserer kraft med egne kraftstasjoner i Suvdølavassdraget i Tørdal. Konsernet blir i redegjørelsen heretter benevnt som «Drangedal Energi»

Drangedal Energi sitt oppdrag er å produsere og levere energi, samt å bygge og drifte infrastruktur til bærekraftige samfunn. Våre verdier forplikter oss til å opptre etter den høyeste etiske standard og skal drifte virksomheten på en ansvarlig og bærekraftig måte. Vi støtter opp om et større samarbeid i bransjen for å løse felles utfordringer knyttet til dette arbeidet. Drangedal Energi følger «Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold» (åpenhetsloven), som pålegger større virksomheter å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for å unngå negative konsekvenser for menneskerettigheter, og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i virksomhetens leverandørkjede.

Loven bygger på OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP), som er de internasjonale standardene på feltet og som også ligger til grunn for lignende lover i andre land og regelutvikling i EU.

Vi er et av eierselskapene i Nettalliansen som har felles initiativ med tanke på bærekraft i sine anskaffelser som vi deltar i. Gjennom disse anskaffelsene bidrar vi til å etablere rutiner hos våre leverandører for å få gode rapporter på vårt fotavtrykk og at våre leverandører også jobber med bærekraft og åpenhet internt.

Byggebransjen, herunder de byggtekniske fagene, har flere risikomomenter ved virksomheten med tanke på både arbeidsforhold i Norge og Europa og forholdene som produkter og komponenter produseres under i Øst-Europa og Asia. I dette notatet redegjør vi for vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og etisk handel i tråd med kravene i åpenhetsloven.

For å tilfredsstille loven og de internasjonale standardene, gjennomføres følgende prosess:

1. Forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer
2. Kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forsakert eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere
3. Iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger
4. Følge med på gjennomføring og resultat av tiltak
5. Kommunisere med berørte interessenter og rettighetshaver om hvordan negative konsekvenser er håndtert
6. Sørge for eller samarbeidet om gjenoppretting og erstatning der det er påkrevd.

Forankring av ansvarlighet

Drangedal Energi sine styrende dokumenter skal sørge for at våre retningslinjer er integrert i alle selskap i konsernet. Drangedal Energi stiller samme krav til våre leverandører og deres underleverandører.

Drangedal Energi en egen konsernpolicy for ansvarlighet for rettferdige arbeidsforhold, menneskerettigheter og korrupsjon med oppfølgingstiltak for å sikre at menneskerettighetene og arbeidsrettskravene blir fulgt. Vi har blant annet valgt å følge Skiensmodellen vi våre bygg og anleggs anskaffelser.

Det er forventet at risikoene som er og vil bli avdekket gjennom aktsomhetsvurderinger vil stille nye krav til innhold i selskapets policyer. Dette vil bli håndtert i internrevisjoner som en del av det pågående arbeidet med kontinuerlig forbedring. Vi arbeider kontinuerlig med å inkludere hensynet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i våre interne rutiner og retningslinjer.

Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Innkjøpsprosessen og risikovurderinger av leverandører er viktig i arbeidet med å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Drangedal Energi er klar over at det finnes risikoprodukter hvor uregelmessigheter kan forekomme i vår verdikjede, selv om arbeidet er nylig igangsatt. Vi legger OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv til grunn for vårt arbeid. Vi har ikke prioritert leverandørene vi har gjennom vårt eierskap i Nettalliansen i aktsomhetsvurderingene.

Drangedal Energi har i dag ikke en fullstendig oversikt over alle sine leverandører og samarbeidspartnere. Vi vil i vårt videre arbeid kartlegge leverandørkjeden og gjøre et utvalg av disse for videre oppfølging og undersøkelser. Vi legger OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv til grunn for vårt arbeid.

Utvalgte leverandører vil bli bedt om å redegjøre for:

- Foretaksinformasjon (produkter, land, ansatte og underleverandører)
- Menneskerettigheter og sosialt ansvar
- Bestiktelser
- Partene i arbeidslivet
- Forbrukerinteresser
- Arbeidsmiljø/HMS
- Offentliggjøring av opplysninger
- Signert Drangedal Energi etiske regler for leverandører

Leverandørene vurderes på bakgrunn av besvarelsene, samt basert på hvilke land selskapet, produksjonen og underleverandørene befinner seg i. Prosessen er under utvikling og forbedring, slik at selskapenes risikoscore over tid vil bli mer nøyaktig.

Arbeidet med å kartlegge og vurdere negativ påvirkning og skade i vår verdikjede tar utgangspunkt i selskapets hovedprosess for kjernevirksomhetene kraftomsetning og nettdrift. Både risiko knyttet til egen virksomhet og leverandørleddet er vurdert på bakgrunn av faktisk rapportering, mens risikovurderinger knyttet til verdikjeden bakover etter første og andre leverandørledd er basert på undersøkelser av åpne kilder.

På følgende områder er det avdekket særlig risiko knyttet til Drangedal Energi sin direkte eller indirekte påvirkning gjennom vår virksomhet og verdikjeden:

- Konfliktmineraler
- Transport
- Metaller (stål, kobber, aluminium)
- Arbeids- og ansettelsesforhold hos underentreprenører
- Arbeids- og ansettelsesforhold hos leverandører og produsenter
- Teknologikomponenter

Drangedal Energi har en kompleks verdikjede, med mange ledd og leverandører. Dette er i seg selv en risiko fordi det gjør det vanskeligere å ha full oversikt over flyten av materialer, varer og tjenester. I hovedsak gjelder dette metaller og mineraler som har høyere risiko for menneskerettighetsbrudd. Det er også risiko for tvangs- og barnearbeid i disse verdikjedene. I tillegg ser vi at teknologisk utvikling av de mer etablerte fagene også fører risikoen ved høyteknologiske komponenter inn i vår tradisjonelle verdikjede. Innen for eksempel overvåkning og nettstyring ser vi økt andel «smarte» komponenter og sensorer som gir et ytterligere komplekst risikobilde. Bruken av arbeidskraft, både i egen virksomhet og i form av underentreprenører, er et område hvor det er risiko for potensielle brudd på grunnleggende arbeiderrettigheter, anstendige arbeidsforhold, forhold knyttet til HMS og likestilling på arbeidsplassen. Transport er et viktig risikoområde fordi Drangedal Energi sin leverandørkjede er global og består av mange ledd, hvor både materialer, komponenter og ferdige produkter skal fraktes over landegrensene. Dette er også et område som vi i liten grad har kartlagt og dokumentert, fordi mange leverandører tilbyr fri frakt.

Oppfølging av våre underentreprenører og leverandører og tiltak for å redusere risikoen

Siden selskapets største leverandører ofte er grossister med svært mange underleverandører, er det vurdert at den største generelle risikoen ligger der. Arbeidet med gjennomgang av selskapets leverandører og underleverandører er påstartet. Dersom det blir avdekket negative konsekvenser vil leverandører og underentreprenørene motta liste med oppfølgings- og forbedringspunkter. Det er så langt ikke avdekket brudd på menneskerettigheter eller kritikkverdige arbeidsforhold gjennom leverandøroppfølgingen. Drangedal Energi har satt et langsiktig mål om å gjennomføre gjennomgang for minimum 10 leverandører innen 2025 med et særskilt fokus på menneskerettigheter i overensstemmelse med nye lovkrav. Alle nye/fremtidige kontrakter skal inneholde krav til leverandørens egenerklæring og signering av Drangedal Energi sine etiske regler for leverandører.

Underentreprenører

Bygg og anlegg er en næring der risiko for arbeidslivskriminalitet er høy, og våre underentreprenører blir derfor prioritert med tanke på tiltak og oppfølging. Ansettelsesavtaler, lønnsvilkår, kompetanse og arbeidsmiljøvilkår er viktige fokusområder som Drangedal Energi som oppdragsgiver skal påse at etterleves fullt ut og til enhver tid. Gjennom entreprisvirksomhet har Drangedal Energi noe innkjøp av arbeidskraft og tjenester i form av underentreprenører til grave, vedlikeholds- og byggearbeid på nettdrift. Revisjon kan utføres i regi av Drangedal Energi dersom det er behov for dette og adgang til revisjoner er nedfelt i nye/fremtidige kontrakter. Dersom vi avdekker feil, mangler eller brudd på lover, regler og våre etiske retningslinjer, får underentreprenørene og leverandørene en frist til å rette opp forholdene.

Identifiserte tiltak internt i SELSKAPET:

- Økt dialog med grossistledet om deres rolle i verdikjeden
- Opplæring i selskapets arbeid med menneskerettigheter for alle innkjøpsråd

Overvåke gjennomføring og resultater

Vi har et godt samarbeid med våre leverandører og forretningsforbindelser. Vi gjennomfører vurderinger i forbindelse med inngåelse avtaler og oppfølging av disse. Dersom det avdekkes brudd på grunnleggende menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold involverer vi

rettighetshavere og de som er påvirket, inkludert arbeidstakere og fagforeninger. Erfaringer fra dette arbeidet vil brukes til forbedring av prosesser og resultater i fremtiden.

Som eier og aktiv bruker i Nettalliansen AS har vi nå fått utarbeidet dokumenter og systemer knyttet til oppfølging og rapportering etter Åpenhetsloven som er tilgjengelige i vårt kvalitetssystem fra Netpower. Dette systemet skal vi ta i bruk gjennom 2024.

Rapportering og offentliggjøring av informasjon

Konsernets økonomiavdeling har gjennomført innledende aktsomhetsvurderinger. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger av konsernets leverandører og verdikjede er i 2023 påstartet. Det er i 2023 ikke avdekket avvik, brudd på menneskerettigheter eller kritikkverdige arbeidsforhold gjennom leverandør oppfølgingen.

Henvendelser og spørsmål knyttet til Drangedal Energi sitt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kan rettes til post@drangedalenergi.no og vil besvares senest tre uker etter henvendelsen er mottatt.

Rapporten er behandlet og godkjent av konsernstyret 11.06.2024.